

ПРОБЛЕМА ЛЮДИНИ У ТВОРЧОСТІ Ж.-П. САРТРА, М. МЕРЛО-ПОНТІ ТА К. ЯСПЕРСА

Клочков І. В.

кандидат філософських наук,
доцент Національного університету харчових технологій

Константинова А., Бегаль М.

студенти факультету ТЦММ

Людина — це її свобода. Як деміург вона не обмежена у своїй можливостях поза детермінізмом, означає визнання первинності екзистенції по відношенню сутності (есенції). Людина приречена на свободу. Вона не пліснява, не морська капуста, а насамперед життєвий проект, який самотужки мусить реалізувати. Приречена, залишається страждаючою тільки тому, що створила себе саму. Вже менш вільна від цього, оскільки закинута до світу, внаслідок чого несе відповідальність за все що робить. Свобода людини як абсолютна відповідальність тотальна, зауважує Ж.-П. Сартр.

Дуже цікавий, з сучасної точки зору, є феноменологічний досвід М. Мерло-Понті щодо теоретичних передумов розвитку психології, біології, поведінкової теорії психічних форм. Дух не використовує тіло, він утворює себе через нього. У межах цієї природи (мова йде про положення праці «Феноменологія перцепції») центром стає поняття тіла. Моє тіло — моя точка зору на світ. Тіло — основний засіб володіння світом.

У творчості К. Ясперса проблема людини розглядається під кутом зору екзистенції і комунікації. Граничні ситуації (втрата сенсу життя, невиліковна хвороба, жах, відчуття ганебності, тотальна абсурдність існування), які призводять до так званої екзистенціальної загибелі, вказують на неї. Якщо філософська рефлексія, на відміну від наукової, укорінена у глибинній екзистенції, то яким чином можливе спілкування та сприйняття її іншими?

Істина пов'язана з одиничною екзистенцією, появою одиничних цінностей. Я це власна істина. Якщо істина втілює життя, вона ззовні знаходиться з іншими. Через іншу людину екзистенція розкриває себе.